

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

EGY ÓRA . . . K 10.—
NEGYED ÉVRE K 30.—
FÉL ÉVRE . . . K 60.—
EGÉSZ ÉVRE . . K 120.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL: DEB-
RECZEN, PIAC-U. 49. SZ.
TELEFONSZÁM: 18.

A közigazgatás megváltója.

Három és fél hónapig Debreczen város magára volt hagyatva és abba a szokatlan és kényelmetlen helyzetbe került, hogy ügyeit önállóan intézze. Mint a rosszul nevelt gyermek, akit a sors véletlene megfosztott vezetőitől, ugy csetlett-botlott a városi hatóság, kapkodott, befolyásoltatta magát a pillanatnyi helyzetet, a véletlen viszonyokat ügyesen kihasználó érdekcsoportok által, jól induló ügyeket rossz mederbe terelt, nem produkált egyetlen épkezláb önálló gondolatot sem, a közigazgatás megszokott, hivatali útján botorkált akták, rendelések szikláiban meg-meg botolva és áhitozva epekedett a megváltó, az irányító, az intézkedő központi kormány után.

A központi kormány végre megvan, ha ideiglenesen is, de normális kormány működik Budapesten, amely a rendszertelen kommunizálás helyet, a március végén megsemmisítésre ítélt közigazgatási ügyeket intézeti a különböző minisztériumok tisztviselőivel. Az előadók és osztályfőnökök már visszaültek íróasztaluk mellé, a poros akták előkerültek és egymásután sorra kerülnek az elintézetlenül maradt adminisztratív természetű ügyek.

Ha nehezen, ha fáradságosan, ha viszontagságos utazgatás útján is, de ma már van kihez forduljon a városi tanács — tanácsért, utasításért, utbaigazításért. Nem kell kapkodni többé, nem kell agodalmaskodni tovább, nem kell kísérletezni ezentúl, a mindennel törődő, mindent elintéző atya nem halt meg, csak aludt, de már megint életjelt adott magáról.

Jó lecke volt ez a három és fél hónap a városnak, mert a tisztviselők ez alatt az idő alatt beláthatták, hogy a méltóság még nem minden, a polgárság pedig rájöhett arra, amit eddig kónok következetlenséggel nem akart tudomásul venni, hogy ez utolsó ötven esztendő alatt teljesen hibás gondolkozású és nevelésű tisztviselői kar igazgatta nemcsak Debreczen város, hanem az egész ország minden városának és megyéjének ügyeit, kis kaiberű, szerény képességű, aktákn képzett és paragrafusokon rágódó irodai emberek, akik mikor egyszer, a gunyoros sors szörnyű játékából, abba a kényszerhelyzetbe jutottak, hogy nem az akták, hanem a meztelen élet várt tőlük intézkedést, tehetetlenül állottak meg az új, a szo-

katlan, az elő nem irt, paragrafusokba nem szedett feladat előtt, amelynek elintézésére összes irataik között sem találtak »idevonatkozó« miniszteri rendeletet. A kialakuló új Magyarország

pilléreinek lerakásánál a legnagyobb figyelmet kell majd fordítani a tisztviselők megválogatására, mert most a saját bőrünkön tanulhattuk meg, mit jelent sorsunk intézésében a tisztviselő.

Kun Béla árulással vádolja Lenint.

Bécs, augusztus 7. Kun Béla, akit az itteni lapok meginterjúvoltak, kijelentette, hogy Magyarország felbomlása csak az orosz bolsevisták árulásának köszönhető. Többek közt azt mondta Kun Béla, hogy ő és Lenin haditervet készítettek, mely szerint az orosz és a magyar bolsevisták egyidejűleg megtámadták volna a románokat, hogy hatalmukat megtörjék, Lenin azonban nem tartotta be ígérését és ezáltal a román csapatoknak sikerült elegendő erőket összevonnai a magyar fronton és megsemmisíteni a bolsevikieket.

Kun Béla nagyon elkeseredett hangon nyilatkozott az orosz bolsevistákról, akiknek igazi célját nem tudja felismerni.

Kun Bélát más bolsevistákkal együtt egy Wiener-Neustadt melletti jól őrzött baraktáborban internálták, ahol teljesen izolálva vannak.

Az új kormány választásokra készül

Bécs, aug. 7. A mostani magyar kormány csak átmeneti jellegű és csak azért állították össze, hogy a béketárgyalásokat meg lehessen kezdeni. Amint ezt a feladatát teljesítette, olyan kormányra ad helyet, amelyben a magyar politikai pártok legnagyobbbrészekép-

viselve lesz. Ezt az új kormányt azonban csak a magyar alkotmányozó gyűlés összeállítása után fogják megalakítani.

Mint állítják, az ideiglenes magyar kormány a napokban megteszi a választásokra szükséges előkészületeket.

A békekonferencia válasza a fegyverszüneti kérelemre.

Páris, aug. 7. Az új magyar kormánynak arra a kérésére, hogy Magyarország részére fegyverszünetet adjanak és a további román előnyomulást ne engedjék meg, az ötös tanács azt válaszolta, hogy először tények által akar meggyőződni az új kormány intencióiról és látni akarja, hogy az új kormány teljesen elfogadja és végrehajtja-e a békekonferencia határozatait. Mert addig az ötös tanács nem tehet lépéseket. Ha azonban ez megtörténik, a román csapatok vissza fognak vonulni

állásaikból és Magyarországot bizonyára nem fogják bántani.

Szeged, aug. 7. Itteni hírek szerint a helyzet Budapesten olyan, hogy ha a lakosság élelmiszerhez jut, minden megrázkódtatás nélkül biztosítható újból a rend uralma. Ugy tudják, hogy az új kormány elfogadta a román hadvezetőség diktálta fegyverszüneti feltételeket, amelyek a vörös hadsereg lefegyverzésén kívül nagyszámu fegyver, vasúti anyag, ruha és állatállomány kiszolgáltatását írják elő.

A bécsi szociálisták és a magyar kormány.

Bécs, aug. 7. A többségi szociálisták kérvényét nyújtották át a bécsi szövetséges misszióknak, hogy lássák el Bécsét élelemmel,

hogy Magyarország vasúti anyagát ne vegyék el és hogy kommunista is legyen a kormány tagjai között. A bécsi misszió Párisba továbbította a kérelmet, amelyre még nem érkezett válasz.

A hatás Németországban

Berlin, aug. 7. A magyar bolsevizmus megsemmisítése Németország belső helyzetére megnyugtató hatással volt. A német Spartacusok, akik itt-ott még mutatkoztak, most már elvesztették hűveiket. Ennek indoka az, hogy a Lenin és Trockij közt támadt viszálykodást nem tudják megérteni és ezért árulásra következtetnek. Noske hadügyminiszter nyomban Münchenbe utazott, hogy érélyes eszközökkel véget vessen a spartakista mozgalomnak.

Nauen, aug. 7. A Vorwärts kijelenti, Kun Béla kormányának összeomlásával kapcsolatosan, hogy ennek kormányzása könnyelmű kísérlet volt, de áldozatokkal terhes Magyarországra nézve. Remélhető, hogy az új magyar közvélemény különb kormányt fog magának választani, mint a Károlyi grófé volt, amely minden szükség nélkül a kommunisták kezére adták az országot.

A román király Magyarországnépéhez

Nagyszeben, aug. 7. Jól informált politikai körök szerint Ferdinánd király holnap vagy holnapután felhívást fog intézni Magyarországnépéhez, tudomására

A román hadsereggparancsnokság rendelete.

Kivonat a 21. és 25. számú rendeletből (helyesbítve).

1. Vétkezés tekintetnek mindazon egyének, akik bár nem rossz szándékkal a nyilvános helyiségekben, vonatokban, az utcákon stb. bármilyen módon közölni híresztelni, megbeszélni fogják az akár igaz, akár képzelt híreket vagy véleményeket, amelyek a harci tevékenységet érintik; továbbá, amelyek a helyzetre és a csoportok áthelyezésére, vagy a katonai hatóságok rendelkezéseire, vagy bármilyen, a román hadsereget érintő ügyekre vonatkoznak.

2. Ezen vétkezések a katonai bírák által első és utolsó fokban fognak tárgyalatni és egy évig terjedő börtönrésre és 2000 lei pénzbüntetésre elítélteni, amikor a fenti vétkek kémkedési és árulás-szándékkal történtek, a háboru esetén érvényes büntetések fognak végrehajtatni.

hozva, hogy a román hadseregek nem hódító céllal vették be Magyarországot, hanem csakis azért, hogy a rendet helyreállítsák és alkalmat nyújtsanak a magyaroknak, hogy új alkotmányuknak megalkotására igazi népképviselést választhassanak.

Miért harcol a román katona?

Bukarest, aug. 7. Az Adeverul írja: Nem hisszük, hogy volna valaki, aki meg ne értse kívánságunkat, hogy legyen végre béke határaink mentén. Csak így szabadulhatunk meg a hadi állapottól, mely nálunk hosszabban tart, mint szövetségeseinknél. Ilyen körülmények között végtelemnél fontos számunkra a magyar probléma és jogos az az aggodalmunk, amikor látjuk, hogy a fegyverszünet megkötése óta eltelt nyolc hónapon keresztül kellett új és súlyos véráldozatokat hoznunk, hogy a helyzet megérjen a Magyarországgal való béketárgyalások megkezdéséhez. Ha a román baka a Tiszánál harcol, nem azért teszi ezt, hogy magyar földet hódítson, sem nem azért, hogy győzelmi koszorújába új babérágakat fonjon, hanem, hogy lábhoz ereszthesse végre a fegyvert és végül, hogy az ekéhez és kaszához térhessen vissza.

Ennek a békének, amelyért küzdünk, az igazság békéjének kell lennie. Minden, ami román, legyen Romániáé. Minden, ami elvitathatatlanul magyar, legyen Magyarorszáé. Az ilyen béke nem pillanatig, hanem örökké tartó volna, mert alapja lehetne a két állam közötti jó szomszéd-ságnak.

Csak a jó szomszédi viszony mellett lehetséges Középeurópában olyan politikát folytatni, melynek eredménye az a szabad elhatározásból alkotandó gazdasági blokk, melynek csak közös érdekei vannak. Ilyen irányban hajlandó Románia dolgozni. Ez azonban nem jelenti azt, hogy mellékes volna, hogy milyen kormány írja alá Magyarország nevében a békeszerződést, mert ennek a kormánynak a politikájától függ, hogy megvalósulhat-e az a terv, amelyet Nagyrománia a jövőre vonatkozóan követ.

A gyógyszerházak éjjeli ügyelete

A debreceni gyógyszerházak a következő sorrendben tartanak éjjeli ügyeletet:

Csütörtök: Kigyó — Ferenc József-u. 33., Arany Annyal — Ferenc József-u. 50., Reménység — Csapó-u. 18., Magyar Korona — Péterfia-u. 10., Nádor — Sz. Anna-u. 66.

Péntek: Nap — Ferenc József-u. 3., Kossuth Lajos — Ferenc József-u. 30., Csillag — Árpád-tér 1., Arany Sas — Hatvan-u. 60.

Szombat: Megváltó — Ferenc József-u. 18., Muraközy — Hunyadi-u. 5., Bocskay — Czegléd-utca 22., Csokonai — Mester-utca 43.

Vasárnap: Reménység — Csapó-utca 18., Arany Egyszarvu — Kossuth-u. 8., II. Rákóczi — Kálvária-tér 1., Isteni Gondviselés — Homokkert-u. 109.

Budapest megszállásának szemtanúi Debreczenben

Egy volt olasz hadifogoly és egy kínai árus elbeszélése — Szolnok egészen elpusztult

Budapestről ma Debreczenbe érkezett a volt 62. közös gyalogezred egy katonája, aki olasz hadifogságból megszabadulva, hosszabb időt töltött Budapesten és egy kínai, aki speciális kínai cikket árult a budapesti kávéházakban és mulatókban. A megszabadult hadifogoly családjához tart hazafelé, Erdélybe, a kínai pedig Szatmára utazik, mert a felesége, akit egy fél éve nem látott, Szatmáron tartózkodik.

Mindketten hétfőn éjjel indultak el gyalog Budapestről, tehát még a fővárosban voltak, amikor a román csapatok bevonultak. Elmondták, hogy a Peidl-kormány megalakulása után a legszigorubb rendszabályokat léptette életbe a közrend fenntartására úgy, hogy már három nappal a román csapatok bevonulása előtt a fővárosban a legteljesebb rend és nyugalom volt. Rendszerben és nyugalommal fogadta a főváros népe a román csapatokat is, óriási néptömegek hullámoztak a bevonulási utvonalon, a Baross-térről végig a Rákóczi-úton, Kossuth Lajos-utcán a Kigyó-térig.

Közelebbi részleteket Budapest belső átalakulásáról, a kommunisták bukásáról nem tudott mondani a két egyszerű ember, akik történelmi jelentőségű eseményeket éltek át és az egészről csak a parádéről tudnak és arról, hogy hétfőn este végre beteljesedett a vágyuk, elindultak hazafelé.

Budapestről katonai teherautóval jutottak el Fegyvernekig. Utközben pihenőt tartottak Szolnokon. **Szolnok teljesen romokban hever, ép házat alig lehet látni az egész városban, sok házrom még most is füstölög,** de a város elmenekült lakóinak egy része már most is visszaszivarogott, a romok között ütötte fel ideiglenes hajlékát és bizakodva készül a város ujjaépítésére.

Utjukat tovább vonaton folytatták Debreczenig és innen utaznak majd tovább, a megszabadult fogoly Erdélybe, a kínai pedig, aki Budapesten egész jól megtanult magyarul, Szatmára.

Román hivatalos jelentés

1919. augusztus 4-én

Keleti front: Az ellenség hátrahúzó kísérleteit fegyverrel visszautasítottuk.

Nyugati front: Miután az ellenséget teljesen körülfogtuk, az 1., 3., 5. és 6-ik ellenséges hadosztályok lefegyverzése folyamatban van. A 2., 4. és 7-ik hadosztályokat üldözzük. Az előbb említett hadosztályok vezérkarát és főparancsnokait elfogtuk. Több ezer embert foglyul ejtet-

tünk, sok ágyut, gépfegyvert és municiót zsákmányoltunk.

A nagy főhadiszállás.

1919. augusztus 5-én

Keleti front: Az ellenségnek a Dnyesteren való elszigetelt átkelési kísérleteit megfigyelő őrségeink meghehüsítették.

Nyugati front: A 2. és 4-ik vörös hadosztályt teljesen körülfogtuk. A magukat megadott hadosztályok és különítmények lefegyverzését folytatjuk.

Tegnap, augusztus 4-én délután 4 órakor csapataink elfoglalták Budapestet. A lakosság nyugalommal, bizalommal és ovációkkal fogadta csapatainkat. Egy gyalogságból, tüzéségből és lovasságból álló különítmény rengeteg közönség előtt, a főváros közepén eldefelirozott az erdélyi csapatok főparancsnoka előtt.

A nagy főhadiszállás.

Mosoiu tábornok hadiparancsa

Nagyszében, aug. 6. Mosoiu tábornok a Budapest felé való előnyomulásról a következő napiparancsot adta ki:

Tisztek, Altisztek, Káplárok, Katonák!

Amidőn a magyar bolsevik hadsereg 1919. július 20-án átlépte a Tiszát és Nagyvárad felé véve útját, Kisújszálláson túl haladt és Gyomaig eljutott, benneteket arra kötelezett a Király, hogy kényszerítsétek vissza a Tiszán és verjétek, ha eléritek és ne hagyjátok abba, míg össze nem törtek.

Elrendeltem, hogy hátba támadjátok s az utat a VI. divízió irányítsa Kisújszállástól keletre, az I. divízió pedig a vörös hadsereg központjának rontott neki Kenderestől mintegy délre. És a gyalogság és a tüzéség tüze olyan fenyegető volt, hogy az ellenség, amely Kisújszállást tartotta megszállva és a VI. divízióval harcolt, nem állt meg többé egy pillanatig sem előttek, hátat fordított és gyors visszavonulásra határozta el magát. A visszavonulás annál sürgősebb volt, mert megérezte, hogy az I. divízió derek gyalogságával együtt van a háta megett és annak jobb-án tartózkodik a 2. lovashadosztály, amely miután megvizsgálta és biztosította a Tisza partját Fegyverneknél, Tisza-Dobnál és Tisza-Szalóktól északra, csak azt a pillanatot várja, hogy a tüzéség tüze megállítsa őket a visszavonulásban, hogy azután lovasai letiporják őket.

Magyarország visszavonulásra kényszerített kommunista hadseregét a legrövidebb uton Szolnok felé üldöztették. Ott rövidesen őrségül álltatok a Tisza balpartján, míg mi egy másik átkelési helyet kerestünk, most pedig, hogy megtaláltuk, át fogtok kelni a Tiszán nálunk, hogy elfogjátok őket, vagy hogy ne szünjete meg őket Budapestig üldözni.

Utánuk kell, hogy menjünk országuk fővárosába, Buda-

pestre, hogy egyszer s mindenkorra eltiporjuk a magyar bolsevik terror és rablófészkét, akik ellenünk akartak törni és saját országuk fővárosában kényszerítsük akarataink teljesítésére.

Bajtársak!

Láttátok, hogy egy rész közületek — a legvittezebbek — meghalt a Tisza átkelése előtt. Tisztelet nekik, mert a harc-terren estek el. Nemzetünk fiainak büszkeségei és példaképei maradnak ők.

Katonák! Ha az ellenséget kényszerítettétek, hogy Budapest felé visszavonuljon, tudjátok meg, hogy még találkozni fogtok vele, mert nekünk, Mosoiu tábornok hadművelési csoportjának feladata az ellenség megtörése. Teljesítsétek örömmel. Jó órában kezdtünk, jól fog menni!

Előre, szerencsével és kiált-
suk:

Éljen királyunk, Ferdinánd, családja és vezéreink, akik bizalmukat adták, amihez ti derék katonák méltóknak bizonyultatok.

A hadsereg dicsőségéért való teljes győzelmet kíván a ti parancsnokotok, együtt kiáltván veletek:

Éljen Nagy-Románia!
A hadművelési csoport parancsnoka:

Mosoiu tábornok.

A románok felhívása a Duna-Tisza közének lakosságához.

A Tisza és Duna közti terület magyar lakosságához a román csapatok előnyomulásakor repülőgépekről ezt a felhívást juttatták el:

Magyarország békés polgárai!

A román hadsereget, mely a Tisza mentén örködött és biztosította maga mögött minden békés polgárnak, nemzetiségre való tekintet nélkül, becsületét, vagyonát és nyugalomát a bolsevista bandák vad rohammal megtámadták, azok a bandák, amelyek még a Tisza balpartján is meg akartak semmisíteni mindent, amit évszázadok építettek és fentartottak.

Hogy többé hasonló próbálkozást meg ne kíséreljenek és a békességet túl a Tiszán egész a Dunáig semmi meg ne bolygassa: a román hadsereg teljes elszántsággal fog előnyomulni.

Magyarország békés polgárai! Maradjatok tüzhelyeitek-nél! A mai nehéz időkben mindenki elvárja tőletek, hogy földjeteiket lelkiismeretesen műveljétek meg és minden más munkát végezzétek el, hogy biztosítsátok a mindennapi kenyeret és termeljétek újból azokat a szükségleteket, amelyeket az elmúlt hosszú háború felemészített.

Adjon nektek erőt az a hit, hogy a román hadsereg nem törekszik hódításokra és csakis az emberiség érzései ösztönzik őt előre.

A román hadsereg nem fog sehoh sem elégedetlenséget szülni. A hadsereg csak a bolsevista bandákkal szemben küzd, hogy helyreállítsa a Tisza és Duna vidékének békességét is, hogy majd amikor ő is visszavonul saját tüzhelyéhez,

joggal elmondhassa, hogy vére hullásával szerzett békességet Magyarország polgárai között.

A román hadsereg azonban bármily jóakarattal viselkedik is a Duna—Tisza között élő lakossággal szemben, mégis vegy tudomásul mindenki, hogy abban az esetben, ha azoknak a városoknak és községeknek a lakosai, ahol a román hadsereg át fog vonulni, ellenséges magatartást tanúsítanak, a lakosokkal szemben — kezdve a városok és községek hatóságain — a legszigorúbb rendelkezéseket fogjuk életbe léptetni.

A titokzatos plakátok.

Ágyhoz kötve, betegesen olvasom a titokzatos éjjeli plakátokról szóló riportot. Van időm felette gondolkodni. Első pillanatra magam is megállapítom, hogy ezeknek szerzői csakis éretlen gyerekek, javító vizsgákra nem készülő diákok lehetnek. Ugyan, ugyan, kinek volna ebben a szomorú időben kedve és ideje ilyen izetlenségekkel foglalkozni? Haszontalan, diákos számárságok ezek, amilyeneket — valljuk be őszintén — annak idején magunk is kultiváltunk. Persze, persze, ezeknek is megvan a maguk dívatja. Most az a dívat járja, hogy az »Üsd a zsidót« szavakat pingálják a falakra és plakatirozzák ornamentális keretbe foglalva, vagy tölgyfa levelekből fonott girlandok közé. Régebben, a mi időnkben, nem sokat törődünk a külső csinnal. Fehér krétával, akom-bákom betűkkel nagy sieve felfirkáltuk a házak falára, a kapukra: »Nátha van eladó« és boldogok voltunk, ha az arra járók elolvasták az egészségsükre támadó szavakat abban a meggyőződésben ringatva éretlen agyunkat, hogy aki elolvassa írásainkat, menten náthát kap és prűszkölhet holta napjáig.

A mi diák éveinknek ez volt a dívatja. Naiv, ártatlan ostobaság volt ez, de hogy közegészséget támadó tendenciája volt, az elvitázhatalan.

A későbbi diákok az erkölcsök lazulásával más dívatot kezdtek. Ezek már nem a náthát terjesztették, hanem az ember születésének tiúkat magyarázták meg egy-két szóval. Öblös nagy betűkkel olvashattuk ezeket a trágárságokat uton-uttfelen, Csömösön éppen úgy, mint Budapesten. Ez a dívat napjainkig tartotta is magát. Ez is — bár durva és izletlen — ártatlan diákmulatság volt, sőt még nem is kétséges, hogy ismeretterjesztő célzata volt.

Ámde forog az idő kereke s az időben minden változik s változik a dívat is. Tévedés volna azt hinni, hogy csak a szoknyának s a kabátnak van dívatja. Dívatja van még a diákok éretlenségének is, különösen nagy vakáció idején, amikor van idejük kigondolni. Most már nem céljuk az epidémiát terjesztieni, a felvilágosító írárok terjesztése is, mint általános tudott dolog, dívatját multa, — most a felekezeti izgatás a dívatjuk. Miért lennének elmaradva a debreceni kis diákok a bősziroményi tanár uraktól?!

Bizonyára ilyen és ehhez hasonló célzattal adják ki az éj-

szaka sötétjében parancsukat kötelességtudó derék rendőreink bosszúságára, akiknek feladta el-kobozni ezeket az egyébként ártatlan kis plakátokat. Mosolyogni kell ezeken és nem bosszankodni.

Nem tartják ugyan kizártnak, hogy egy-két diák apukája be van avatva a nagy titokba, talán segítenek is krétát hegyezni s biztatják magukat, hogy milyen nagy férfiú lesz valaha az ő csemetéjük, ha majd a közélet terére lép. Oh, ti kedves atyák, — máskülönbén derék, jó emberek — ne tévesszék meg magatokat! Ahhoz, hogy valaki érvényesüljön, hogy naggyá legyen, nem szükséges okvetlen antiszemitanak lenni — csak szorgalmasan dolgozni és tanulni kell. Ez az élet a boldogulás titka!

Nektek pedig, kis diákok, azt ajánlom, hogy ha meguntátok ütöni a zsidót, ne törjétek kis fejecskéiteket újabb plakát szövegen. Folytassátok ott, ahol mi öregek elhagytuk. Ha már mindenáron írni akartok az éjszaka sötétjében, írjátok ki házaitek felára hogy: »Nátha van eladó.« Lássátok, ennek még az a haszna is meglesz, hogy elhiszi nektek mindenki, — mert hát ti valóban náthások vagytok. (bg.)

RENDELET.

Mi az északi csapatok parancsnoka a hadsereg biztosítása és az ország védelme végett

elrendeljük:

1. A kommunista csapatok visszavonulása után a falvakban bujkáló összes ellenséges katonák kötelesek azonnal a legközelebbi csapatoknál jelentkezni, magukkal hozván fegyvereiket, löszert és felszereléseiket.
2. Mindazok, akik az ellenséges csapatok visszavonulása után bujkálva találtak és nem jelentkeztek, a helyszínen ki lesznek végezelve.
3. Rendőri, közigazgatási és községi hatóságok ezen rendelet kibocátásától és az ellenséges hadsereg visszavonulásától számítva 24 óraon belül kötelesek a falvakban és körtűkben maradt ellenséges katonákat és idegeneket, ugymint a fegyvereket, löszert és felszerelést bejelenteni.
4. Ha a fentemített hatóságok egy-kérről bebizonyosodik, hogy nem jelentették be a fentemített egyéneket, ugymint fegyvereket, löszert és felszerelést, amelyekről tudomásuk volt, azonnal a Hadbírószék elé lesznek állítva és 10 évig terjedő börtönnel és 50,000 lei-ig terjedő pénzbírsággal lesznek megbüntetve, vagy mind a kettővel egyszerre.
5. A polgárok kötelesek azonnal bejelenteni és kiadni az ellenséges csapatok visszavonulása után maradt és bujkáló ellenséges katonákat és idegeneket, ugymint az ellenséges katonáktól hátramaradt fegyvereket, löszert és felszerelést.
6. Mindazok, akikről bebizonyosodik — később is — hogy elrejtettek ellenséges katonákat és idegeneket és nem adták át a fegyvereket, löszert és a felszerelést, rögtön ki lesznek végezelve.
7. Ha bebizonyosodik, hogy valamely faluban ellenséges katonák és idegenek bujkáltak és hátrahagyott fegyverek és felszerelések voltak és ezt sem a lakosság, sem a hatóságok nem jelentették be, az illető községgel szemben megtört lépéseket teszünk; lakosság száma szerint 50,000 Lei-től 5.000,000 Lei-ig terjedő pénzbírsággal sújtva lesznek.
8. Az a község, melynek lakossága a mi csapataink ellen fegyvert

fogott, azonnal meg lesz semmisítve és a főbűnösök családtagjaikkal együtt a helyszínen ki lesznek végezelve.

9. E rendelet ellenőrzése csapat parancsnokok, járásbírák, kormány biztosok, térparancsnokságok, esendőr tisztek és más rendőrtisztek által, melyek a faluban szélnek, lesz végrehajtva.

10. Jelen rendelet közhírré lesz téve az újságokban, ki lesz plakatirozva minden faluban, térparancsnokságoknál, rendőrségeknél, járás-

biróságoknál, esendőrsegeknél, minden város utcáin, valamint dobverés által.

Ezen rendelet a megjelenéstől számított 24 óra letelte után lép életbe. Kiadva parancsnokságunknál Debreczen, 1919 július 27-én.

Az északi csapatok parancsnoka:
MIHAESCU tábornok.

Vezérkari főnök:
ALIMANESCU ezredes.

A város sürgős összeköttetést keres a budapesti kormánnyal

Magoss György főügyész indítványa — A megszálló parancsnokság előzékenysége — Vásáry és Zöld tanácsnokok Budapestre utaznak

A városi tanács mai ülésén a vigalmi adó felemelésére vonatkozó szabályrendelet életbeléptetésének tárgyalásánál felszólalt Magoss György dr. tiszti főügyész és nagyjelentőségű előterjesztést tett.

Elmondta, hogy már ma sem teljesen kizárt az az eshetőség, hogy valaki a város nevében Budapestre utazhassék. A jövő héten pedig még több alkalom és lehetőség fog kínálkozni az utazásra. Szükséges lenne tehát, hogy a városi tanács egy tagját a legsürgösebben Budapestre küldje a központi kormányhoz.

Kétségtelennek látja ugyanis a tiszti főügyész, hogy a Peidl-kormány minisztériumaiban a tisztviselői kar újból megkezdte normális működését és az adminisztrációs jellegű ügyek a minisztériumokban feltétlenül elintézhetőek. A városnak pedig sok és nagyon fontos olyan ügye hever a különböző minisztériumokban, amelyeknek minél sürgösebb elintézése a városnak elsőrangú érdeke. Többek között épen az új adók kivetésére vonatkozó szabályrendeletek miniszteri jóváhagyása is rendkívül sürgős, mert ezekből nagy jövedelme lesz a városnak.

Kijelentette Magoss György,

A forradalmi betörő.

Örültséget szimulált a törvényszék előtt.

A múlt év novemberében a forradalmi láz Vámospercs községbe is elhatolt. Kiss Imre volt katoná értesült a Debreczenben dúló »szabad világról« és bejött Debreczenbe, mert itt, — amint mondja — meg lehetett akkor gazdagodni. Gazdagodási tervét úgy akarta megvalósítani, hogy betört Bokácsi Pár Árpád teri ékszerüzletébe. Este tíz órakor feifeszítette az üzlet utcai redőnyét, behatolt az üzletbe és ott már körülbéüli 20.000 korona értékű ékszer és órák csomagolt össze, amikor az utcán posztoló rendőr észrevette az üzletben a világosságot, benézett és a szorgalmasan csomagoló tolvajt le tartóztatta. Kiss Imre egészen márciusig vizsgálati fogságban volt, melyből a forradalmi törvényszék szabadította meg, azonban a vörös világ letűntével az ügyészség rendelkezése ismét le tartóztatták.

A törvényszék ma tartotta meg

Kiss Imre ügyében a főtárgyalást Kiss az egész tárgyalás alatt örültséget szimulált, bár ő maga jelentette ki, hogy ne bánjanak vele úgy mint egy örülte. Kiss a harcteren fejsebet kapott, fejét megoperálták és ezt a körülményt akarta értékesíteni. Amikor a szuronyos börtönőr a tárgyalási terembe vezetve, meztelab volt és kijelentette, hogy addig amíg cipőt nem adnak neki, ki sem nyitja a száját.

Végül hosszas huzavona után mégis elbeszélte a betörés történetét, hangoztatva, hogy így akart meggazdagodni. A törvényszék két törvényszéki orvost hallgatott ki, akik Kiss elmebeli állapotáról azt a vélelményt adták, hogy bár egy kisse korlátolt, azonban a harcterén szerzett és megoperált fejserülése elmebeli zavart nem okozhat.

A törvényszék Kiss lopás bűntettéért nyolc havi börtönnel ítélte.

Megilletődve hallgatta végig az ítélet kihirdetését a vádlott, majd könyörgő hangon arra kérte a bírakat, hogy akasztas-

sák fel, mert ő akasztófát érdemel. Védője azzal igyekezett lecsillapítani, hogy halálos ítéletet csak gyilkosra mond ki a törvényszék!

— Gyilkos vagyok én! Több mint husz embert gyilkoltam meg a harctéren, most gyilkoljanak meg engemet is! — kérte most már fenyegetőzve Kiss — mert ha ezt nem teszik, akkor felvágom az ereimet!

Az elnök parancsára közbelépett a börtönőr és véget vetett az álörült nagy jelenetnek, melyet meglehetősen színészi készséggel adott elő.

A soproni munkások tiltakoznak a nyugati megyék elszakítása ellen

Bécs, aug. 7. A soproni munkástanács az ántánt ama határozatával szemben, hogy Sopron városát és nyugati Magyarországot egy részét Ausztriához csatolják, gyűlést tartottak és hevesen tiltakoztak a csatolás ellen.

A gyűlés egyhangulag elhatározta, hogy minden eszközzel küzd ama szándék ellen. Ezenkívül népgyűlést hívtak össze, mely szintén tiltakozni fog az Ausztriához való csatolás ellen.

A kávéházi, cukrászdai és szállodai vendégek megadóztatása.

Pár nap alatt elkészül az új szabályrendelet. — A társasköröket is megadóztatják.

A mai tanácsülésen Vásáry István tanácsnok bemutatta a számvevőség előterjesztését a város jövedelmének fokozására szolgáló új adónemről.

Az előterjesztés szerint a város házipénztára teljesen kimerült a háború és a követő zavaros viszonyok közepette. Új jövedelmi forrásokat kell tehát teremteni, amelyek anélkül, hogy a lakosságot túlságosan megterhelnék, vagy a pótladó felemelését idéznék elő, jelentékeny jövedelmet biztosítanak a házipénztárnak.

Erre a célra igen alkalmas lenne a kávéházba és cukrászdába járók megadóztatása és az idegenforgalmi adó életbeléptetése.

A kávéházak reggel 9 óráig, tehát a reggelizés ideje alatt, adómentesek lennének. Reggel 9 órától délig 20 fillért, délután 10 fillért fizetne minden kávéházi vendég. A cukrászdák vendégei a napszakra való tekintet nélkül 20 fillért fizetnének.

Az idegenforgalmi adó a szállodák vendégeinek megadóztatását jelenti olyképen, hogy a szállodai vendégek az első nyolc napon 100 fillért, a további napokon 50 fillért fizetnének.

Kondor Kálmán főszámvevő az előterjesztés olyan megváltoztatását kérte, hogy a kávéházi-adó is egységesen 20 fillér lesz, ellenben délelőtt és délután különböző színű jegyeket fognak osztogatni. Az új adó behajtása külön költséget a jegyek nyomtatásán kívül nem jelent, mert a

vigalmi-adó beszédésének ellenőrzésére már van szervezete a városnak.

Vásáry István dr. tanácsnok felvetette a kérdést, hogy az új adó kivetése a szórakozók megadóztatását jelenti-e; mert ha igen, akkor nem lehetnek kivételek a társaskörök látogatói sem, akik szintén a szórakozás céljából keresik föl klubjaikat és egyleteiket.

A tanács elvben elfogadta a számvevőség előterjesztését és megbízta Tóth Emil dr. tanácsnokot, hogy a szükséges szabályrendeletet a vigalmi adóra vonatkozó szabályrendelet alapelvei szerint sürgősen készítse el. A társaskörökre vonatkozólag elvben az a megállapodás jött létre, hogy a társaskörök a tagsági díj bizonyos százalékát fizetik a városnak a kávéházi-adó arányában.

Bratianu Temesvároitt

Szerb bandák garázdálkodása a Bánátban.

Temesvár, aug. 7. Bratianu Jonel miniszterelnök tegnap este 6 órakor különvonaton Temesvárra érkezett. A pályaudvaron Sterea és Economu ezredesek s a hatóságok képviselői fogadták. Bratianu megtekintette a várost és több középületbe bement, hogy személyesen meggyőződjék a szerbek garázdálkodásáról. A miniszterelnököt Pop C. István miniszter is elkísérte.

Este a Koronaherceg-szállóban banket volt, melyen több pohárköszöntőt mondtak. Bratianu miniszterelnök, kinek jobbján De Tournadre francia tábornok foglalt helyet, Franciaország és győzelmes hadserege javára üritett poharat. De Tournadre megköszönve az üdvözlést, a román király és királyné egészségére mondott tósztot.

Bratianu miniszterelnök ezután az általános helyzetről nyilatkozott, különösen hangoztatva, hogy a román követeléseket egészen teljesíteni kell. Egy lugosi napilap szerkesztője beszélt ezután, aki a demarkációs vonalon túli román lakosság nevében kijelentette, hogy az ideáljainak megvalósítását várja.

Bratianu a banket után Lugosra utazott.

Temesvár, aug. 7. Az új demarkációs vonal mentén lakó román lelkesek küldöttséget menesztettek Sterea ezredeshez. A küldöttség szóoka elmondta, hogy naponta ki vannak téve szerb bandák támadásainak és fosztogatásainak. Sterea ezredes intézkedett, hogy a fenyegetett községek védelmére azonnal csendőrség induljon.

Változás az erdélyi román kormányzó-tanácsban.

Nagyszeben, aug. 7. Fluera és Jumanca, a szociális védelem és ipari ressort főnökei lemondtak és tegnap elbucuztak az alajuk rendelt tisztviselőktől. A szociális védelem ressortjának főnökévé a kormányzótanács Hategiánt, a kodifikációs ressort főnökét, Fluera helyébe pedig az ipari ressort politikai képviselőjéül Vlăd Aurél pénzügyi ressort-főnököt tette meg; az

utóbbi ressort tényleges vezetője Muntean államtitkár lesz. Fluera, mint az erdélyi román szociálista párt képviselője, Svájcba utazik, hogy résztvegyen a nemzetközi kongresszuson.

A szerb kormány lemondott

Belgrad, aug. 7. Protics miniszterelnök a kormány lemondását átadta, Sándor trónörökösnek. Ugyanezen időben informálták a szkupstina elnökét is a lemondásról. A lemondást tartalmazó iratban, amelyet a trónörökösnek átadtak, Protics kifejti a lemondás okát. A belpolitikai ellentétek, főképpen az agrárreform ügyében felmerült differenciák, a vallási kérdés és a vatikánnal való viszony a lemondás oka.

A francia csapatok megszállták Bulgáriát

Franchet d'Esperay tábornok főhadiszállásáról jelentik, hogy Bulgáriában a veszedelmes áramlatok vezetői állítólag Stambulski és Lukuroff volt miniszterek.

Bulgária elvesztette a tengerét

Bukarest, aug. 5. A Viitorul írja: A bolgár békeszerződés megköveteléséről irt jelentésében a Petit Parisien mondja:

— Amint előre megjósoltuk, Trácia ügyét a görögök előnyére oldják meg. Az Aegei-tengernek egész partvidéke Görögországhoz lesz. Bulgáriának pedig nincs többé a Földközi-tengerhez vivő útja.

Az Action Francaise is hasonló értelemben ír és hozzáteszi, hogy Amerika elállott attól a kívánságtól, hogy Bulgária az Aegei-tengerhez vezető utat kapjon.

A kommun letörésének hiteles története.

Garami Ernő Svájból intézte a kommunisták elleni akciót.

A budapesti kommun bukásának bekövetkezéséről rendkívül érdekes részleteket mondott el egy biharmegyei bányatulajdonos, aki tegnap tért vissza bécsi utazásáról. Közléseit az alábbiakban adjuk:

— A múlt hét keddjén Bécsbe már bizalmas közlések jöttek arról, hogy Kun Béla kormánya ingadozik. Elősegítette ezt az a jelenség, hogy a vas- és fém-munkások szakszervezete merő ellentétes álláspontot foglalt a kommunisták erőszakos politikájával szemben. Ez azt a hatást vonta maga után, hogy a vörös hadseregnek listára vas- és fém-munkásokból álló tűzérsege egyes helyeken megtagadta a szolgálatot.

De kerülő utakon a Svájcban időző mérsékelt szocialista érzelmi Garami Ernő is üzenetet küldött a pesti szakszervezetekhez, amelyben figyel-

mezeti őket a terror veszedelmére és felszólította a szocialista-párt józan elemeit, tegyenek meg minden lehetőt a kommunisták további agresszív működésének a megállítására.

A múlt szerdán Budapesten izgalmas események játszódtak le. Kun Béla és Szamuely Tibor tudomást szereztek a vezetésük alatti álló kommunisták frakció elleni mozgalomról. A régi terrorhoz híven a bőrkabátos Lenin-fiukkal akarták elfogni azokat az egyéneket, kik a kommun letörésére vállalkoztak. Közben azonban megérkezett az entente ultimátuma, amelyet Ágoston Péter előzetes bécsi útja alkalmával kapcsolatos tárgyalások után küldött el az entente bécsi követsége utján Kun Bélának.

Ugyancsak ebben az időben részletes jelentések érkeztek arról is, hogy a vörös katonaság mérsékelt érzelmi elemei nem akarják tovább folytatni a harcot.

Bécsbe már szerdán este megjött a hír a szociáldemokratapárt vezetőségéhez, hogy Budapesten a szakszervezetek vezetőinek sikerült egy táborba gyűjteni a főváros munkásságának számottevő tömegét és hogy a központi munkástanács pénteken ülést tart, amelyen be fogják jelenteni a diktatura bukását.

Bécsbe még aznap este Budapestre egy repülőgép érkezett, amelynek pilótája a budapesti központi munkástanács üzeneteképen elhozta a proletárdiktatura bukásának hírét. E hírre Bécsből csütörtök reggel körülbelül 150—200 főnyi budapesti ember indult haza a fővárosba és ezekkel együtt utaztak a bécsi újságírók is.

A finn kormányválság

Stockholm, aug. 7. Helsingforsból jelentik, hogy a pillanatnyi kabinet-válságot elhárították az által, hogy Mannerheim ezentul is a finn hadsereg főparancsnoka marad. Stahlberg, a köztársaság új elnöke, már letette az esküt az alkotmányra és átvette az állam vezetését. A kormány tagjai megígérték, hogy a constituante október elején történő összehívásáig okvetlenül helyükön maradnak.

— Be kell szolgáltatni a tejes üvegeket. A közéleti-üzemelési ügyosztály a következő közleményt adta ki: Újlag figyelemzettem Városi Tejközpont azon volt fogyasztóit, akik a használatra kiadott tejesüvegeket még nem adták vissza, hogy 3 napon belül Piac u. 26—28. sz. a. pince helyiségének irodájában szolgáltatásuk be. Minden volt fogyasztó is nyilván van tartva, aki ez újbóli figyelme-

tetés dacára sem tesz eleget kötelezettségének a hirdetés megjelenését követő 3 nap elteltével a hivatalos eljárás megindítását ellene. Ne tévesszen meg senkit azon körülmény, hogy mert a kiadott üvegre biztosítékot fizetett be, feljogosítja az üveg vissztartására. A Városi Tejközpont más cégektől származó tejesüvegeket is átvesz bármily mennyiségben. És pedig fél literes üvegért 2 koronát, 1 literes üvegért 4 koronát, 2 literes üvegért 7 koronát fizet. Debreczen, 1919. aug. hó 7. Közélelmezési ügyosztály.

HIREK.

— **A levélnek csak egyik oldalára szabad írni.** A debreceni cenzura-hivatal fölkeri a közönséget saját érdekében, hogy a leveleket csak a papír egyik oldalára írják, a másik oldalt pedig hagyják üresen, mert ellenkező esetben a hivatal megsemmisíti a leveleket. A borítékot nem szabad lezárni és a boríték hátlapjára föl kell írni a feladó pontos címét, mert ha a levél nem felel meg ennek a kelléknek, megsemmisítik.

— **A vigalmi adó felemelése.** A közgyűlés még a múlt évben szabályrendeletet fogadott el a vigalmi adó felemeléséről. Az új vigalmi adó körülbelül kétszerese lenne a jelenleginek. A számvevőség arra kérte most a tanácsot, hogy ezt az új szabályrendeletet, amely felebbezés folytán a belügyminisztériumhoz került és ott is rekedt, augusztus 15-én léptesse életbe. A tanács úgy határozott, hogy a főispánhoz fordul, hozzájárul-e a főispán a szabályrendeletnek rövid uton való életbeléptetéséhez.

— **Felvétel a rokantiskolába.** Az Országos Hadigondozó Hivatal gazdasági és ipari rokantiskolájában üresedésben levő 30 férő helyre oly hadisérültek, akik gazdasági- vagy cipész-kiképzést óhajtanak, felvétetnek. Bővebb felvilágosítás nyerhető az intézetben (Kishegyesi-ut 40. szám.)

— **Vagyonbeszolgáltatás módja Németországban.** A kormány tervezetének megfelelőleg mindazok, akiknek vagyona az 50,000 márkát meghaladja, a következő arányban tartozik vagyonának egy részét az állam rendelkezésére bocsájtani: 100,000 M. után 11,000 M., azaz 11%-át vagyonának. 200,000 M. után 26,000 M.-t, azaz 13%-át stb. 1 millió M. után már 246,000 M., tehát 24%, 2 millió M. után 671,000 M., — 34%, 5 millió M. után 2.271,000 M. — 45%, 10 millió M. után 5.420,000 M. — 54%, 100 millió M. után 63.921,000 M. — 63% szolgáltató be.

— **Ongyilkos festő.** Nemeschek Károly pilseni szülfestő festő Jókai-utca 29. szám alatti lakásán derékszíjjával az ajtószarokra felakasztotta magát. Mire észrevették tettét, már meg is halt. Ongyilkosságának oka ismeretlen.

— **A városi tisztviselők tartozása.** Még 1917-ben a város buzát vásárolt alkalmazottainak. A szükséges zsákokat a Wiener Adolf-cég szolgáltatta. A tisztviselők nagyrésze a zsákokért járódíjat még máig sem fizette meg, sőt sokan a zsákokat sem szolgáltatták vissza. A Wiener-cég most újlag kérte a városi tanácstól számlájának kifizetését. A tanács felhívta a városgazdai hivatalt, készítsen pontos kimutatást a tisztviselők tartozásairól; ennek a kimutatásnak az alapján a számvevőség hivatalból fogja levonni a tisztviselők tartozását.

— **Halálos baleset.** Szilágyi Julia 19 éves leány Derecskén egy gyümölcsfáról egy szőlőkaróba esett, amely mélyen belehatóit altestébe. A súlyosan sérült leányt beszállították a debreceni klinikára, ahol tegnap éjjel belehalt sérüléseibe.

— **A tűzifa szükséglet.** Miután a közintézmények egymásután keresik meg a várost, hogy téli tűzifa-szükségletüket a város készletéből biztosítsák, a tanács felhívta ma a számvevőséget, készítsen pontos kimutatást a városi alkalmazottak és intézmények tűzifa-szükségletéről, hogy a saját szükséglet megállapítása után dönteni lehessen, mennyiben lehet más kivonatokat is figyelembe venni.

— **Oláh Gábor legkiválóbb s egyik legkedvesebb könyve a „Keletiek Nyugaton”.** — Ezen könyvben bontakozott ki először Oláh Gábor fényes írói tehetsége eredeti magyaros humora. A kötet tartalmazza még a „Meztelen asszony” című kis színművét is. A szépen kiállított kötet ára 5 korona 50. Kapható Hegedűs és Sándor r.-t. könyvekereskedésében.

— **Werner-Divatház, a Bikai-épületben.** Sajátkészítményű teherneműek. Mérték utáni rendelések gyorsan és pontosan készülnek. Gallérok minden számban raktáron.

— **Cigaretta papír, öngyújtó, kovakő nagyban kapható** Leitner és Römer rövidáru nagykereskedésében Hatvan-utca 2. Kefe, meszelő-áru gyári árban.

— **Faluszi zsidók a címe Mórincz Pál igen szépen kiállított novellás kötetének.** A 21 eredeti igazi magyar, zamatos humoru, sok képpel díszített elbeszéléses kötet ára 6 korona 60 fillér. — Kapható Hegedűs és Sándor r.-t. könyvekereskedésében.

SZÍNHÁZ.

Bihari Ákos klasszikus estéje

Őszintén megvallva, erősen kételkedtem benne, hogy egy klasszikus este, még ha Bihari Ákos teljes értékű neve szignálja is, össze tud-e hozni egy telt házat Debreczenben. Elvégre is nem valószínű, hogy egy klasszikusnak hirdettet előadás-son kuplékat zengjenek és röpke táncokat lejtessenek, a debreczeni publikum nagy átlaga pedig, eddigi megállapításaim szerint, elsősorban ezekre pali.

Ugylátszik azonban, hogy az utolsó hónapok bizonyos eltulodást eredményeztek a színházjárárok osztályozásánál és meg van a remény, hogy ide-stova megint azok járnak majd páholyba, akik szellemileg is páholyba ülnek. Bihari Ákos klasszikus estéjének hatalmas és nívós publikuma biztató jelenség e remény alaposságát illetőleg.

Maga a klasszikusért teljes mértékben megérdemelte a nagyszabású érdeklődést. Bihari Ákos előadói képessége brilirozott s még azok a számok is, amelyeknek élvezése olvasottságot, filozófiai és történelmi ismereteket feltételez, az elsőrangú előadásban tökéletes sikert arattak. Bihari Ákos, mint előadó, resitátor olyan érték, hogy azok a kis zökkenők, hibák, amelyek különben is csak a nagy színházakban nevelődött hallgatónak tűnhetek fel, nem is számíthatók. Legtökéletesebben hatott, mert mesteri egyszerűséggel, igaz természetességgel és könnyedséggel adta elő a „Pusztai találkozás”, míg a „Jehova” végső akkordjaiból mintha hiányzott volna a kellő megérzés halló kifejezése, az emberfeletti fjjadalom és a földöntuli hit összeütközése, a tragikus összeomlás rettentő feljajdulása. A pattingó kuruc versek előadása tökéletes volt. A közönség az egész estén tomboló lelkesedéssel ünnepelte Bihari Ákost.

Bihari számai között Honthy Hanna körölrájongott alakja jelent meg kétizben a közönség előtt. A művésznő újabb babérlevelet tűzött debreczeni diadalkoszorujába, tudása, tehetsége, graciózus finomsága és tökéletes megjátszó képessége azt bizonyítja, hogy az első-rangu primadonna nagyszerű díszös is, kis Medgyaszay, de csak azért látni, mert még Debreczenben van. A „Börgeger” Adél áriáját tökéletesen aligha éneklé és játsza el ma bárki is Magyarországon.

Külön meg kell még emlékezni a zenekarról és a Mally Károly karmesterről. Két nagy és nehéz zeneszámot hallottunk összevágó, intelligens előadásban és kitűnő dirigálásban.

A klasszikus est határozottan eseménye volt züllőfélben lévő kulturális életünknek. (II.)

— **Holnap nyílik meg a Park Múlató.** Holnap, szombaton este 6 órai kezdettel nyílik meg Debreczen legújabb szórakozó helye, a Park-Múlató. A Parkban este 6 órától a színházi zenekar és énekkar a korzó közönség részére állandó hangversenyt tart. Alkonyatkor kigyúlnak a park villamos lámpái sok-sok lampionnal tarkítva Kiss Béla zenekarának muzsikája mellett számtalan szórakoztató mulatság várja a közönséget. Mint egy tündérvilág olyan látványos és mulatságos lesz a park, ahol mindenki megtalálja szórakozását. A belépti díj 6 órától 7 óráig 2 korona, azontul 3 korona. A Park Múlató a záróráig lesz nyitva. A nyílt színpadon lesz ingyen előadás. A korzó alatt confetti-és serpentín-csata. A nagy-

színpadon esti fél kilenc órakor kezdődik a nagy előadás. Színre kerül a Szép asszony kocsisa című vígjáték és a Párisi leányok operett. Görög Olga, Sereg Marcsa, Várnai, Szigeti Ida, Káldor, Varga Simon, Árkossi Olga, Bihari László és a többiek új solo számokkal lépnek fel. A színpad rendezője Bihari Ákos, akinek vezetése mellett szorgalmasan folynak a próbák. Vasárnap délután a Park Múlató délután 3 órakor nyílik meg, amikor is egy sereg különféle kitűnő szórakozás várja a közönséget. A gyermekvilág részére lesz Paprika Jancsi színház, mesemondás. Verse nyek, zsákbutaság, póznamászás és elő nem sorolható sok mulatság, amilyenben nem volt még része a debreceni gyermek közönségnek. De játszani fog a zenekar is. Lesz ingyen színpad és stb. Belépti díj 3-tól 5-ig 2 korona, azontul 3 korona. Az esti nagy színpad előadásra rezervált helyek mindig délelőtt válthatók a számozott asztalokhoz. Rezervált hely ára 10 korona. A műsorokról mindig a színlapok adnak külön jelentést. Kedvezőtlen idő esetén a Nagyszínpad előadása a Vigszínházban tartatik meg. Természetesen a rezervált helyek jegyei a Vigszínház pénztáránál ebben az esetben átcserezhetnek. Kedvezőtlen idő esetén a park megnyitása a következő napon lesz.

Van szerencsém a nagy-
érdemű közönséggel s becses
üzletfeleimmel tudatni, hogy

**Épület-és géplakatos-
műhelyem**

Szív-utca 6. sz. alól
**Széchenyi-u. 33. sz. alá
helyeztem.**

Ki-faló tisztelettel
SIPOS és TÁRSA
Kolozsvári László.

Törvénykezés

§ **Megrögzött vesztegető.** A múlt év decemberében Berner Izsák debreceni kereskedő tíz koronával meg akarta vesztegetni Balogh Zsuzsanna postakiadónőt, hogy a megengedettnél több csomagot vegyen fel tőle. A postakiadónő színel fogadta a pénzt, azonban feljelentette Bernert vesztegetés miatt és feljelentésében előadta, hogy gyanus a sok Nagyváradra küldött csomag tartalma, melyeken »stifni« volt feltüntetve. Az ez ügyben nyomozó detektív Berner lakásán házkutatást tartott és ez alkalommal 39 kilogramm talpbőrt talált, majd kiderült az is, hogy a csomagokban is talpbőr volt. A detektív a rendőrségre akarta kisérni Bernert, aki az ügy elutasításáért 50, 100, majd 1000 koronát ajánlott fel a detektívnek. Ezért a detektív is feljelentette Bernert

vesztegetésért. A debreceni törvényszék büntető tanácsa Bernert vesztegetés vétsége miatt három havi fogházra és 300 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ügyész és a védő felebbézt.

Mindenkinek saját érdeke
ruhaszükségletét
Feldheim Testvérek
(Király-utca 4.) posztóárúházában
beszerzeni,
ahol állandóan választékos raktár
angol férfi, női ruha, costüm szövetek
és női ruhaselymekben.

SPORT.

A N. A. C. Debreczenben. A DTE. vasárnap a terület legjobb csapatát, a NAC.-ot látja vendégül. Ritka érdekes sportélvezetben lesz a debreceni közönségnek része. Az egész csapatot az észszerű, okos játék jellemzi, csatáiraik gyorsak, féltelmetes lövők, védelmük biztos. Kapusukat már 1913-ban magával akarta vinni az FTC. Így aztán nem kis munkája lesz a DTE. jelenleg jó formában lévő játékosainak.

Uszóverseny. A D. K. A. S. E. uszó szakosztálya e hó 16-án a Balogh és Vértessy téglyagár halastaván rendezte első uszóversenyét a következő versenyszámokkal: 30 méteres mellúszás gyermekek részére, 60 méteres mellúszás ifjúságiak részére, 60 méteres mellúszás hölgyek részére. Nyílt versenyszámok: 100 méteres hát-úszás, 200, 400 méteres mellúszás. Vízpoló mérkőzés. A versenyen részt vehet bárki, aki valamely sportegyesület tagja. Nevezések és tétek Mikulasik Bélához küldendők (máv. üzletvezetőség I. em. 21.). Nevezési díj személyenként 4 kor. Nevezési határnap: augusztus 14. Minden győztes a DKASE. ezüst, a II. helyezett nagybronz, a III. helyezett kisbronz érmét kapja.

URANIA

Péntek—Szombat—Vasárnap,
augusztus 8—9—10.

EMILIA SHANNON
főszereplésével

Lángokon keresztül

dráma 3 felvonásban.

A gyanus ember

detektív-komédia 3 felvonásban.

Előadások 5, 7 és 9 órákor.

Legolcsóbb és legkellemesebb
bevásárlási forrás

Gyémánt Géza és Tsa

fűszer- és gyarmatárú nagykereskedő, Piac-utca 58. szám.

Jó karban lévő

cserépkályhák

olcsón eladó.

Megtéríthetők a kiadóhivatalban.

Legolcsóbb élesztő-forrás

Markovits-féle szesz-élesztő
nagyban és kicsiben a legolcsóbban kapható

KUPFER IGNÁC

liszt- és fűszerkereskedésben
Bádógos-utca.

Mindenféle

fuvarozást,

ugyisint könnyű hintóval
vidékre is állandóan vállalok.

Péterfia 38.

Új liszt- könyvecskéket

lisztre, valamint kenyérré
állandóan legpontosabb kiszolgálás mellett eszközölök.

Szíves pártfogást kérve:

Sedler Márton

sütőmester

Széchenyi-utca 49.

Nem kell mosatni!

Karton- manchetták

kaphatók

Hegedüs és Sándor

irod. és nyomdai r.-t.
könyv- és papírkereskedésben.

ELADÓ

Darabos-utca 48. sz. ház

italmérés és fűszerüzlettel és

Nyil-utca 107. sz. ház.

Értekezhetni

ÖHLBAUM-iroda

Piac-utca 75.

Szt.

Pál-Gyógyintézet

Debreczen, ref. Egyházpalota.

Rendelés egész nap.

Tüdőbetegek, asthmások,
idegbetegek, rheumások,
hőrbajosok, nemibetegségek
s minden más chronikus bajok
gyógykezelésére, az összes termé-
szetes gyógytényezővel
felszerelt intézet.

Értesítem a t. vásárló közön-
séget, hogy

Lisztkönyvecskéket elfogadok,

ugyisint fűszer, csemege és
mindennemű italok legszől-
dabb árban kaphatók.
Ugyanitt mézet és lajgyümöl-
csőt veszek.

Brunner Gyula

fűszer- és csemegekereskedése
Piac- és Simonyi-utca sarok.

Pezsngős üvegeket

bármilyen mennyi-
ségben veszek

Péterfia-u. 61.

Férfi ruha fordításokat

ugyisint egész öltönyöket,
legkényesebb izléseknek
megfelelően elkészíték.

Morgenstern Manó

uriszabósága

Szent Anna 3.

É l e s z t ő !

Naponta friss, állandóan kapható,
kizárólag nagyban, fűszer és liszt-
kereskedőknek és oly iparral ellá-
tott üzemek és üzletek részére, hol
az eladásra szükségelt sütés iga-
zolható, bodegák csakis üzleti sü-
tés céljából lesznek kiszolgálva.
Mindenkori legolcsóbb napi árt
esetről-esetre előzetesen bejelen-
tem a Közélelmezési hivatalnak.
Házhoz szállításra megrendelése-
ket elfogadok, valamint vidéki ke-
reskedőknek is szívesen állók
rendelkezésére.

Rosenthal Sándor

kizárólagos élesztő keres-
kedő. Csapó utca 19. szám.

Cipőfelsőrészkesztő

Kossuth-utca 4.

Elsőrendű munka. Ugy-
tucát, mint páros munkát
gyorsan és pontosan készit

Hartman

Lindenfeld H. és Tsa

cég.

Malomtulajdonosok

figyelmébe!

Étesítjük a t. malom-
tulajdonos urakat, hogy

eredeti svájci szita

selyem gazé szövetek

érkeztek és míg a készlet

tart, gyári irodánkban be-
szerezhetők.

Princz Testvérek

vasöntöde, gépgyára

és malomépítészete

SZATMÁR.

Apró hirdetések

POSTA

Szép szem jelígre levél van a kiadóban.
Házassági ajánlat. 19 éves barna leány,
alacsony termetű, elég szellemes és
okos, kellő hozománnyal íz. kereset-
képes fiatalemberhez férjhez menne.
Ajánlatok 19 éves jelíge alatt a
kiadóhivatalba kéretnek.

Panna. Legutolsó találkozásunk óta
sokkal kedélyesebb vagyok, hiszem,
te is. Csak ilyenkor veszem észre,
hogy igazán az élet csak hangulat.

VEGYES

Román nyelvre bármiféle kérvényeket
fordítok. Ogonovsky, Csapó-utca 52.
keresztépület.

Különböző használt butorok eladó,
mindenféle asztalos munkát elvállalok
Czegléd-utca 4.

Kisebbségi üzemelésre áresen átadó. —
Élelmiszertüzelésnek vagy hasonlóknak
igen alkalmas. A főtér mellett köz-
vetlen. Cim a kiadóban.

Szülőprést ujat vagy jókarban lévő
használtat keresek vételre vagy szü-
retre bérbe. Stern, Arany János-
utca 42.

Használtat kiadó 84 hold tanyás föld-
birtok. Köt mentén, Debreczen
alatt negyedóra járásra. Állate-
nyésztés, konyhakertészet, tehenő-
zetre igen alkalmas. Értekezhetni:
Gazdák Bankjánál, Kossuth-u. 17.

KERESLET

A város központján különbözőjartu bu-
torozott szobát keresek. Cim a ki-
adóban.

Lapkihordó asszony felvétetik.

Fiatal házaspár, gyermek nélkül, két-
szobás, szerényebb lakást keres.
Gárdos, Miklós-utca 22. jobbra.

Tanulóleányok és fiúk nyomdánkban és
könyvkötészetünkben felvétetnek

VETEL

Egy nagy National-kasszát valamint egy
nagy jégszekrényt megvételre kere-
stünk. Gyémánt Géza és társa, Piac-
utca 58.

Veszek és adok el mindenféle ékszer,
aranyat, ezüstöt és drága kőveket.
Krámer József, József kir. herceg-
utca 3.

Veszek egy 0-ás vagy 1-es számú pénz-
szekrényt. Címek a kiadóhivatalba
kéretnek.

30—40 holdas tanyabirtok, megfelelő
gazdasági épületekkel, lehetőleg
Debreczenhez közel, megvételre
kerestetik. Cim a kiadóban.

Szépirodalmi könyveket, jó állapotban
levőket veszek. Cim a kiadóhiva-
talanban.

ELADAS

Mindenféle új és használt butorok leg-
olcsóbban beszerezhetők Piac-utca
37. (Kistemplombazár.)

Egy valódi angol teniszrakett eladó.
Cim a kiadóban.

Savanyú káposzta kisebb-nagyobb men-
nyiségben kapható Hunyadi-u. 21.

Egy nagyobb és egy kisebb cserépkályha
eladó. Megtekinthető a kiadóhivatal-
ban Piac-utca 49. II. udvarban az
emeleten.

Ezalton garitúra, komplett, kitűnő álla-
potban, olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Feloldó szerkesztő:

DR HEGEDÜS LORÁNT

Kiadó:

HEGEDÜS ÉS SÁNDOR

irodalmi és nyomdai részv.-társ.

Cenzurat de Sublocotenentul Horia.